

Muzejníček

M
č. 7-8

Dětský měsíčník od skřítků Muzejníčeků
z Jihočeského muzea v Českých Budějovicích

Ahoj děti,

tak konečně začaly dlouho očekávané prázdniny. Čas táborů, výletů a možná i výprav za dobrodružstvím. My pro vás máme také něco připravené. Co třeba navštívit „Tajemnou Indonésii“, nebo poznat, na čem na výlety jezdili naši pradědečkové. Někteří návštěvníci muzea se dají zlákat tajuplným třpytem vltavínů. Skutečný poklad jsme představili v minulém čísle. V tomto aktuálním se můžete nejen o mincích dozvědět mnohem víc.

... zajímavost z expozice

V expozici Příběh města Českých Budějovic jsou některé mince vyrobené (ražené) v mincovně, která byla v Českých Budějovicích.

Českobudějovická mincovna

První zmínky o budějovické mincovně jsou už z konce 13. století, kdy tu rychtář Klaric a jeho syn Mikuláš razili brakteáty. Královská reforma roku 1300 sice soustředila ražbu českých mincí do Kutné Hory, ale časem opět vznikaly mincovny i jinde. Protože na Rudolfově u Budějovic byly bohaté stříbrné doly, v srpnu roku 1569 byla v Budějovicích otevřena i mincovna. První mincí byl 10krejcar; že byla ražena tady, poznáme podle značky mincmistra. Koncem 16. století těžba na Rudolfově slábla kvůli spodní vodě, která doly zaplavovala, a mincovna musela být na podzim roku 1611 uzavřena.

● Kalendárium

ČERVENEC a SRPEN

V podstatě malý červen. Přípona zde vyjadřuje následnost, červenec následuje po červnu.

Srpen je měsícem žní, dobou sklizení úrody. Na sečení obilí se používal srp.

Pranostiky

- *Co červenec neuvaří – srpen nedopeče.*
- *V červenci do košile rozdělěj se a v prosinci po uši oděj se!*
- *Když je v srpnu ráno hodně rosy, mají z toho radost vosy.*
- *Když v srpnu naprší, tak než se oběd pojí, všecko slunce vysuší.*

STÁTNÍ SVÁTKY

5. 7. – Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje

Státní svátek se slaví jako připomenutí výročí příchodu slovanských věrozvěstů Cyrila (Konstantina) a Metoděje na Velkou Moravu v roce 863. Přinesli s sebou písmo hlaholici. Podařilo se jim prosadit staroslověňštinu jako bohoslužebný jazyk.

6. 7. – Den upálení mistra Jana Husa

Státní svátek se slaví jako připomenutí upálení kněze a reformátora mistra Jana Husa během kostnického koncilu v roce 1415.

VÝZNAMNÉ A ZAJÍMAVÉ DNY

7. 7. – Svátek čokolády

18. 7. – Mezinárodní den Nelsona Mandely

N. Mandela byl bojovníkem proti apartheidu (rasová segregace a diskriminace) a 1. černošským prezidentem Jihoafrické republiky.

30. 7. – Mezinárodní den přátelství byl vyhlášen OSN v roce 2011.

12. 8. – Mezinárodní den mládeže byl uznán Valným shromážděním OSN.

Má poukazovat na problematiku spojenou s mladými lidmi.

Léto není spojováno jen s koupáním v řece či rybníku, chozením na zmrzlinu, ale odnepaměti probíhají v létě žně. K této době se pojí mnoho pracovních a koseckých písní. V podstatě se jedná o rytmické průpovídky.

Umíte si ale děti představit, že byste v horkých letních dnech kosily celý den a ještě si při tom prozpěvovaly?

Co je to vlastně ta numismatika?

Je to vědní obor, který se zabývá platidly a jejich historickou úlohou. Zkoumá tedy různé mince, bankovky, poukázky, cenné papíry, žetony a další platební prostředky.

Pojďme nahlédnout do neobyčejného světa starých mincí.

Trocha matematických úloh z minulosti

Jak dlouho by ponocný ve 2. polovině 15. století vydělával na stádo sedmi koní?

pomocník k počtům:

1 pražský groš = 7 peněz = 14 haléřů

1 kopa = 60 grošů

kůň = 2 kopy grošů, kráva = 40 grošů, kuře = 7 haléřů

sud piva = ½ kopy grošů, boty = 4 groše

mzda ponocného = 7 grošů týdně

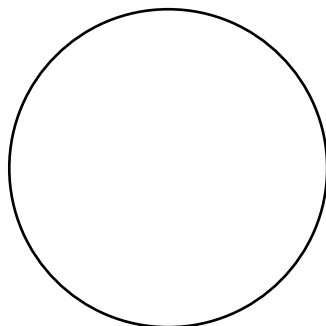
(řešení, za předpokladu, že si nic jiného nekoupil)

(řešení = 7 koní stálo 14 kop = 840 grošů → mzda za 120 týdnů = 2 roky 4 měsíce a 2

Výtvarná aktivita pro nejmenší, a přesto šikovné

Otisk mince můžete získat velmi jednoduchým způsobem. Někteří ho možná znáte. Budete potřebovat jen minci, měkký papír a měkkou tužku. Minci překrytou papírem stačí jemně přečárat tužkou a otisk je náhle hotov. Po několika opakováních se z Vás stanou mistři.

Na mincích byly většinou portréty panovníků, nejrůznější symboly, nápisy a znaky. **Pokus se navrhnout, jak by mohla vypadat tvá vlastní mince.**

Osmisměrka

Po vyškrtání všech názvů starých mincí ti zbylá písmena čtená po řádcích prozradí tajenku.

brekeát

dublon

dukát

ecu

groš

haléř

koruna

krejcar

lira

marka

reál

rubl

solidus

sou

šekel

tolar

b	s	u	d	i	l	o	s	o
š	i	c	l	u	l	e	o	l
g	k	e	e	á	k	c	u	i
b	r	a	k	t	e	á	t	r
k	e	o	e	ý	o	r	t	a
p	j	o	š	h	a	l	é	ř
k	c	k	o	r	u	n	a	l
m	a	r	k	a	l	b	u	r
a	r	d	d	u	b	l	o	n

Ve výtvarném koutku můžete vyzkoušet svou dovednost.

Jsou tu připraveny vystřihovánky a další výtvarné aktivity, které souvisí s tématem aktuálního čísla.

Řešení úkolu z minulého čísla:

A) denáry – 3, B) brakteáty – 4, C) groše – 2, D) toлары – 1

Dokážeš najít napoprvé cestu k pokladu?

Nezapomeň si vybarvit obrázek
až nalezneš správnou cestu k pokladu.

Rodným krajem Jana Žižky

Soutěž o meč rytíře Markvarta z Pořešína

Pokud navštívíte 5 památných míst
pod královským městem
České Budějovice a získáte příslušná
klíčová slova, můžete se zapojit
do **soutěže o hodnotné ceny**.

Soutěžní ceny:

1. Replika středověkého meče z přelomu 13.–14. století
2. Sudek 15l žumberského polotmavého piva
3. Kovaný domovní zvon
4. Stříbrná pamětní mince s certifikátem
5. Model husitské vozové hradby

Více informací naleznete na <http://bit.ly/1XYhyg8>
Soutěž probíhá od 1. července do 30. září 2016

Velešín – středověký dům
U Kaničůrků

Hrad Pořešín

Tvrz Žumberk u Nových Hradů

Památník J. Žižky z Trocnova

Buškův Hamr

**JIHOČESKÉ
MUZEUM**
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

 **Hrad
na Malši**

 Jihočeský kraj

Program v Jihočeském muzeu

● VÝSTAVY:

25. 3. – 19. 8. 2016

ŽIVOT V KRAJINĚ STALETÝCH DUBŮ

Prezentace skrytých krás jihomoravské lužní krajiny, která se z hlediska druhové pestrosti řadí k nejcnějším v rámci ČR.

22. 4. – 19. 8. 2016

STROMY JAKO DOMY

Interaktivní výstava s přírodovědnou tematikou nabídne návštěvníkům ukázky přirozeného prostředí, ve kterém žijí někteří savci, obojživelníci, hmyz i houby.

10. 5. 2016 – 2. 1. 2017

VLTAVÍNY A JINÁ PŘÍRODNÍ SKLA

Výstava prezentuje 230 let sběru a výzkumu jihočeských vltavínů – celosvětově významného fenoménu jižních Čech.

11. 5. – 31. 12. 2016

TAJEMNÁ INDONESIA

Největší projekt svého druhu, který návštěvníkům představí Indonésii a Novou Guineu. Výstava vznikla na základě cest českých cestovatelů, kteří navštívili i tuto zapomenutou část naší planety.

18. 5. – 31. 10. 2016

S PODŠUMAVANEM NA DVOU KOLECH

Výstava historických kol ze sbírek muzea, z majetku spolku Podšumavan a soukromých sbírek doplněná o historii organizované cyklistiky na jihu Čech.

28. 5. – 31. 8. 2016

SVĚT LOUTEK A JEJICH KAMARÁDŮ

Výstava prezentuje bohatý fond loutek z divadelních sbírek Jihočeského muzea. Představí také předměty z hudebního archivu a uměleckého průmyslu, národopisu i historie.

● STÁLÁ EXPOZICE:

PŘÍBĚH MĚSTA ČESKÝCH BUDĚJOVIC

www.muzeumcb.cz

**JIHOČESKÉ
MUZEUM**
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Měsíčník pro děti Muzejníček
© Jihočeské muzeum v Č. Budějovicích
Sestavil: tým JčM
Kresba: T. Kolegar

28. 5. – 31. 8. 2016

SLAVNÉ STAVBY ČESKÝCH BUDĚJOVIC

Výstava nabídne obrazový materiál toho nejzajímavějšího ze stavební architektury Českých Budějovic.

12. 6. – 30. 9. 2016

VÝSTAVA v borovanském klášteře

STŘÍPKY Z DOUDLEBSKA

Výstavu „Střípky z Doudlebska“ pořádá Jihočeské muzeum v ČB ve spolupráci s Klubem tradic v Borovanech. Zaměřuje se na tradice na Doudlebsku, konkrétně na kroje a zpracování lnu a vlny.

10. 7. – 30. 9. 2016

Výstava na nádvoří tvrze Žumberk

STŘELECKÉ TERČE

Výstava střeleckých terčů akademického malíře a restaurátora Antonína Hamsíka k jeho životnímu jubileu.

● EDUKAČNÍ PROGRAMY PRO ŠKOLY

Krátkodobé edukační programy k výstavám:

2. 5. – 30. 9. 2016 „Po stopách koněspřežky“. Pojdte s námi pomocí pracovního listu vystopovat příběh koněspřežní železnice. Cesta začíná u Nisslova domu a vede až k Muzeu koněspřežky.

Dlouhodobé programy:

„Město České Budějovice v proměnách času“

Příběh města a jeho historie je dětem přiblížena nejen pomocí sbírkových předmětů, ale též díky interaktivnímu modelu, s kterým děti pracují a poodhalují tak příběh města, kterým prošlo více jak sedm století.

Projekt „Archeologické muzejní kufříky“

nabízí edukační programy:

- „Život v době kamenné – lovci a sběrači“
- „Život v době kamenné – první zemědělci“
- „Život v době bronzové – využití prvních kovů“

Žáci a studenti mají jedinečnou možnost seznámit se s daným obdobím pomocí kopií nástrojů charakterizujících příslušné období.